

Olanchito i Sonaguera: memòria d'una cooperació

Marián Huesca

Mestra del CP Vara de Rey de Sant Antoni (Eivissa)

L'ARRIBADA

Arribàvem a "Olanchito (ciudad cívica), departamento de Yoro, Honduras, Centroamérica". La sirena de les dos de la tarda sonava com cada dia a la mateixa hora. Vaig preguntar què era el

que anunciava i em van explicar que era en honor a la nostra arribada. I jo m'ho vaig creure! Durant les dos setmanes i mitja que vaig conviure amb aquells companys, mestres de mena, van riure de la meva ingenuïtat, i jo,

en un principi avergonyida, vaig gaudir amb ells d'aquell que es va convertir en un divertit i comentat episodi de benvinguda.

En les reunions que havíem tingut a l'STEI abans de partir

Entrega de llibres a una escola.

d'Eivissa, m'havien parlat de la gentilesa amb que els companys de l'Amèrica Central rebien els mestres cooperants. I es van quedar curts! Jo crec que si la sirena no hagués estat inventada l'haurien creat per a nosaltres.

La meua companya Mar, de Menorca, i jo, ens vam veure per primera vegada a Madrid. Ens havíem relacionat per telèfon i sabíem que compartíem aventura i experiència. A l'aeroport ens vam reconèixer de seguida: la mateixa aparença "guais" de descobridores dels tròpics i aquella mirada d'il·lusió reflectint l'esperança de viure un parèntesi que havia de marcar un abans i un després en les nostres vides.

AQUELLS MESTRES... AQUELLES ESCOLES

Durant dos dies vam visitar les escoles de la zona. Carrers de pols, carreteres sense asfaltar, espais amples, vegetació on s'aprecia el desbocament amb els seus efectes... però encara sorprenent per la bellesa de la seva diversitat, s'anaven descobrint al nostre pas.

Les mestres, amb els seus uniformes diferenciadors d'escola, i també algun mestre, ens rebien afectuoses, amb abraçades com si ens coneguéssim de tota la vida i ens tornàssim a trobar després de molt de temps. Ens mostraven, confiades i obertes, les aules i ens presentaven orgulloses els seus alumnes. Era d'agrair la seva franquesa davant aquelles taules de fusta, que ni tan sols arriben a pupitres, algunes d'elles menjades pels corcs.

Vaig arribar a imaginar que algunes aules espanyoles dels anys 40 havien sobreviscut durant més de cinc dècades i que per algun atzar de la història, que no del temps ni de l'espai, continuaven allí amb la naturalitat amb la que algunes persones arriben a envellir sense adonar-se que el món al seu voltant ha evolucionat i, en algun cas per a bé.

Els alumnes, reflex de la resta de la població i de la història, són en la seva majoria mestissos ("trigüeños") amb trets que ens recorden que Hondures, abans de l'arribada dels blancs i, com a con-

pia experiència personal, sinó per a les persones que l'han de rebre.

Per a la preparació del meu taller vaig tenir molt en compte les paraules de Julio Roca que, com a

Moment de la inauguració dels tallers.

seqüència, de la dels esclaus negres, havia estat terra d'indis. Són al·lots educats, respectuosos, i creuen els seus majors tant a l'escola com a les seves llars, i no per això manifesten por per cap tipus de repressió.

Procurador dels Drets Humans a Guatemala, havia visitat al grup de mestres que en un principi havíem manifestat interès per dur a terme el Programa de Solidaritat amb Amèrica Llatina.

Moment de la clausura dels tallers.

LA TASCA A FER

Quan et plantejes una cooperació d'aquest tipus, amb una participació tan personal i directa, el que més et preocupa és si la teva aportació serà veritablement útil i profitosa, no tan sols per la prò-

ens va dir que a les nostres escoles, havia observat, es treballa amb una metodologia activa, dinàmica i lúdica i que aquesta podia ser una aportació enriquidora i ben rebuda per aquells companys que ens esperaven amb la il·lusió i la necessitat de renovació pedagògica.

Allò em va semblar una gran responsabilitat i un repte. Calia preparar-se bé.

Tenint en compte que en aquelles escoles es treballa sense cap tipus de material, ni tan sols llibres de text, les activitats havien

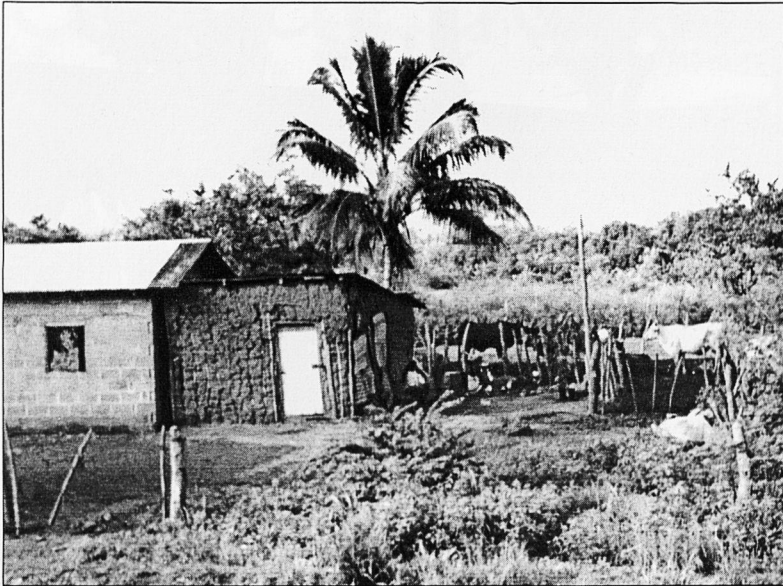
Didàctica de les matemàtiques (resolució de problemes amb realització d'esquemes, recerca de dades i realització de gràfics)

Van començar els tallers. Hi va haver presentacions i clausures cada tres dies, cada vegada que

La organització, a càrrec del COLPROSUMAH (Colegio Profesional Superación Magisterial Hondureño), salvant les diferències de costums i d'idiosincràsia, ens va semblar impecable.

Els mestres del COLPROSUMAH, que no és l'únic però sí el de més afiliats, se senten constantment en la lluita per la defensa dels interessos del Poble i del Magisteri. I amb aquest esperit de superació i de rebel·lia contra l'adversitat és com rebien i compartien experiències.

Em va semblar que els nostres tallers els agradaven. Van ser molt participatius i immediatament portaven a les seves aules allò que havien practicat com si d'al·lots es tractàs.

Un recorregut per la natura.

de ser molt pràctiques, variades i que es poguéssin adequar a diferents nivells.

Recolzant-me en algun dels cursos rebuts, en el material didàctic de l'escola i en la pròpia experiència d'anys de magisteri, vaig preparar la programació del "Taller de técnicas instrumentales (Lengua y Matemáticas)". Vaig treballar la Didàctica del Llenguatge oral (saber parlar-saber escoltar),

canviava el grup de mestres, i encara que sorprenent per a nosaltres, resultaven entranyables. Cantaven l'himne a la Pàtria, donaven les gràcies a Déu i ens dedicaven paraules emotives. Grups de nens i nenes de les escoles ens van oferir, amb molta gràcia, balls típics de la terra, i una orquestra juvenil de la Casa de la Cultura va voler col·laborar interpretant algunes peces musicals. També la ràdio i la televisió

LES EMOCIONS

Durant les quatre setmanes que vam compartir vivències a Hondures (Olanchito i Sonaguera) vam trobar-nos amb situacions emotives, divertides i enriquidores.

Entre els moments més emotius recordaré sempre l'acomiadament de les famílies que m'havien acollit com si jo fos part d'elles. Vaig ser "tía Marián" per a les petites de la casa.

Per suposat que l'experiència va ser enriquidora. Em vaig sentir mestra entre mestres sacrificats però que són capaços d'aixecar la veu si cal. Em vaig sentir estimada per bona gent que potser de l'única cosa de què no està mancada és de l'estimació. I em vaig sentir turista visitant les platges del Carib, un tant tocades pel Mitch, i les runes maies de Copán, sorprenents i misterioses, només tocades pel pas dels segles.

Ho tornaria a repetir. □

Em vaig sentir mestra entre mestres sacrificats però que són capaços d'aixecar la veu si cal. Em vaig sentir estimada per bona gent que potser de l'única cosa de què no està mancada és de l'estimació

la Didàctica del Llenguatge escrit (ampliació d'oracions, observació i descripció, realització de narracions i creació de poemes) i la

locals ens van dedicar les seves atencions donant-nos l'oportunitat de presentar-nos públicament.